

PROJEKT UCHWAŁY Nr...../...../17
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO
z dnia.....2017 roku

**w sprawie wprowadzenia, na obszarze Gminy Miejskiej Poznań, ograniczeń
lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw**

Na podstawie art. 96 ust. 1, ust. 6 i ust. 7 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2017 r. poz. 519, poz. 785, poz. 898 i poz. 1089), Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Celem zapobieżenia negatywnemu oddziaływaniu na zdrowie ludzi i na środowisko, na obszarze Gminy Miejskiej Poznań, wprowadza się ograniczenia i zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, określone niniejszą uchwałą.

2. Ilekroć w uchwale jest mowa o rozpoczęciu eksploatacji instalacji należy przez to rozumieć pierwsze jej uruchomienie w miejscu obecnego użytkowania.

§ 2. Ograniczenia i zakazy dotyczą:

- 1) instalacji, w których następuje spalanie paliw stałych, o których mowa w art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 220, poz. 791, poz. 1089 i poz. 1387), takich jak kocioł, kominek lub piec, jeżeli:
 - a) dostarczają ciepło do systemu centralnego ogrzewania lub
 - b) wydzielają ciepło poprzez:
 - bezpośrednie przenoszenie ciepła lub
 - bezpośrednie przenoszenie ciepła w połączeniu z przenoszeniem ciepła do cieczy lub
 - bezpośrednie przenoszenie ciepła w połączeniu z systemem dystrybucji gorącego powietrza;
- 2) podmiotów, które eksploatują instalacje wymienione w pkt 1.

§ 3. W instalacjach, o których mowa w § 2 pkt 1 zakazuje się stosowania następujących paliw:

- 1) węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z jego wykorzystaniem;
- 2) mułów i flotokoncentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem;
- 3) paliw, w których udział masowy węgla kamiennego o uziarnieniu poniżej 3 mm wynosi więcej niż 15 %, oraz które nie spełniają któregokolwiek z poniższych parametrów jakościowych:
 - a) wartość opałowa co najmniej 23 MJ/kg,
 - b) zawartość popiołu nie więcej niż 10%;
- 4) biomasy stałej, której wilgotność w stanie roboczym przekracza 20%.

§ 4. 1. Dla instalacji, o których mowa w § 2 ust. 1 i niespełniających wymagań określonych odpowiednio w § 5 lub § 6, funkcjonujących w obiektach wyposażonych równocześnie w:

- 1) inne systemy ogrzewania nieoparte o bezpośrednie spalanie paliw stałych (sieć ciepłownicza, gazowa, ogrzewanie elektryczne, olejowe, pompa ciepła, itd.) lub
- 2) instalacje spełniające wymagania określone w § 5 lub § 6

– zakazuje się stosowania paliw stałych w dniach następnych po dniu, w którym stwierdzono przekroczenie normy dobowej PM10 i prognozuje się utrzymanie stężeń przekraczających normę dobową dla pyłu PM10.

2. Przez prognozę, o której mowa w ust. 1 należy rozumieć należy najbardziej aktualną „Ekoprognozę” dla miasta Poznania, zamieszczaną w aplikacji „Atmosfera dla Poznania”.

§ 5. W przypadku instalacji, o których mowa w § 2 pkt 1 lit. a, dopuszcza się wyłącznie eksploatację instalacji spełniających łącznie następujące warunki:

- 1) zapewniających minimalne poziomy sezonowej efektywności energetycznej i normy emisji zanieczyszczeń dla sezonowego ogrzewania pomieszczeń, określonych w ust. 1 załącznika II do Rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE (Dz. Urz. UE L 193, str. 100; z 2016 r. L 346, str. 51), w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe;
- 2) umożliwiających wyłącznie automatyczne podawanie paliwa, za wyjątkiem instalacji zgazowujących paliwo;
- 3) nieposiadających rusztu awaryjnego oraz elementów umożliwiających jego zamontowanie.

§ 6. W przypadku instalacji, o których mowa w § 2 pkt 1 lit. b, dopuszcza się wyłącznie eksploatację instalacji, które spełniają minimalne poziomy sezonowej efektywności energetycznej i normy emisji zanieczyszczeń dla sezonowego ogrzewania pomieszczeń, określone w ust. 1 i 2 załącznika II do rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe (Dz. Urz. UE L 193, str. 1; z 2016 r. L 346, str. 51).

§ 7. Podmiot, o którym mowa w § 2 pkt 2, w zakresie niezbędnym do kontroli realizacji niniejszej uchwały, jest zobowiązany do przedstawienia dokumentów potwierdzających spełnianie wymagań określonych w uchwale, w szczególności:

- 1) dokumentacji z badań instalacji, wykonanej przez producenta;
- 2) dokumentacji technicznej urządzenia;
- 3) instrukcji dla instalatorów i użytkowników, o której mowa:
 - a) w ust. 2 lit. a załącznika II do rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe oraz
 - b) w ust. 3 lit. a załącznika II do rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe.

§ 8. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Wielkopolskiego.

§ 9. 1. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego i wchodzi w życie z dniem 1 maja 2018 r., z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.

2. Wymagania określone w § 5 obowiązują:

- 1) dla instalacji oddanych do eksploatacji przed dniem wejścia w życie uchwały, niespełniających wymagań w zakresie sprawności cieplnej i emisji zanieczyszczeń określonych dla klasy 3, 4 lub 5 według normy PN-EN 303-5:2012 – od dnia 1 stycznia 2024 r.;
- 2) dla instalacji oddanych do eksploatacji przed dniem wejścia w życie uchwały, spełniających wymagania w zakresie sprawności cieplnej i emisji zanieczyszczeń określonych dla klasy 3 lub klasy 4 według normy PN-EN 303-5:2012 – od 1 stycznia 2028 r.

3. Wymagania, określone w § 6 dla instalacji, których eksploatacja rozpocznie się przed dniem wejścia w życie uchwały – obowiązują od dnia 1 stycznia 2026 r. – chyba, że instalacje te będą:

- 1) osiągać sprawność cieplną na poziomie co najmniej 80% lub
- 2) zostaną wyposażone w urządzenie zapewniające redukcję emisji pyłu do wartości określonych w ust. 2 lit. a załącznika II do rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe.

UZASADNIENIE
do projektu uchwały Nr...../...../17
Sejmiku Województwa Wielkopolskiego
z dnia.....2017 roku

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy (Dz. Urz. UE L 152, str. 1 z późn. zm.), zobowiązuje państwa członkowskie, aby norma średnioroczna dla pyłu zawieszonego PM₁₀ wynosząca 40 µg/m³ była osiągnięta od 2005 r., a dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} wynosząca 25 µg/m³ była osiągnięta od 2015 r. (od 2020 r. norma średnioroczna będzie wynosiła 20 µg/m³). Ponadto, zgodnie z Dyrektywą 2004/107/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie arsenu, kadmu, rtęci, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym powietrzu (Dz. Urz. UE z 2005 r. L 23, str. 3 z późn. zm.) – wartość docelowa benzo(a)pirenu powinna być osiągnięta od 2013 r. Określone tymi dyrektywami wartości oraz terminy ich osiągnięcia, transponuje do polskiego porządku prawnego rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu.

Badaniem jakości powietrza na terenie województwa wielkopolskiego w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska zajmuje się Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu. Celem badania jest uzyskanie dla wszystkich wyznaczonych stref w Województwie informacji o poziomach substancji w powietrzu w odniesieniu do określonych w przepisach norm jakości powietrza i identyfikacja obszarów wymagających poprawy jakości powietrza, a następnie monitorowanie skuteczności programów naprawczych. Na podstawie poziomów substancji w powietrzu, dokonano dla województwa wielkopolskiego klasyfikacji stref, które są bazą do określenia i prowadzenia działań na rzecz poprawy jakości powietrza w danej strefie.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U., poz. 914), w województwie wielkopolskim wyznaczono 3 strefy: aglomerację poznańską (obejmującą wyłącznie teren w granicach administracyjnych miasta Poznania), miasto Kalisz oraz strefę wielkopolską. Strefy o przekroczonych poziomach normatywnych stężeń zanieczyszczeń zaliczono do klasy C, natomiast strefy, w których nie wykazano przekroczeń tych poziomów zaliczono do klasy A.

Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2016 wykazała, że na terenie województwa występują wysokie, ponadnormatywne poziomy zanieczyszczeń w powietrzu w przypadku następujących substancji:

- 1) pyłu zawieszonego PM₁₀ – wszystkie strefy w klasie C;
- 2) pyłu zawieszonego PM_{2,5} – klasa C w mieście Kalisz i strefie wielkopolskiej;
- 3) benzo(a)pirenu – wszystkie strefy w klasie C.

Zaliczenie strefy do klasy C oznacza potrzebę podjęcia odpowiednich działań w odniesieniu do wybranych obszarów w strefie i dla określonych zanieczyszczeń – włączając konieczność opracowania programu ochrony powietrza.

Na poziom zanieczyszczenia powietrza wpływa bezpośrednio emisja zanieczyszczeń do powietrza oraz warunki meteorologiczne i fizjograficzne. Największy negatywny wpływ na jakość powietrza ma emisja z obiektów zaliczanych do sektora komunalno-bytowego:

lokalnych kotłowni i palenisk domowych, wyposażonych w niskie emitery, zlokalizowanych często w centralnych, gęsto zabudowanych obszarach miast.

Inne przyczyny występowania przekroczeń to m.in. emisja zanieczyszczeń z transportu drogowego oraz emisja pyłu z zakładów przemysłowych.

Wzrost poziomów zanieczyszczenia powietrza (głównie pyłem zawieszonym i benzo(a)pirenem) obserwuje się w okresie grzewczym. Najwyższe stężenia rejestrowano w dniach charakteryzujących się niską temperaturą, brakiem wiatru, a także występowaniem zjawiska inwersji termicznej.

Uchwałą Sejmiku Województwa Wielkopolskiego Nr XI/316/15 z dnia 26 października 2015 r. przyjęto Program ochrony powietrza dla strefy aglomeracja poznańska. Analizy wielkości emisji dokonane w ramach Programu ochrony powietrza wykazują, że największy wpływ na zanieczyszczenie powietrza w strefie mają źródła powierzchniowe, obejmujące głównie niskosprawne, nieefektywne indywidualne źródła spalania z sektora komunalno-bytowego oraz sektora usługowego. Również analiza rocznego przebiegu średnich dobowych wartości pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz benzo(a)pirenu wskazuje na występowanie najwyższych wartości stężeń zanieczyszczeń w miesiącach zimowych (w tzw. okresie grzewczym).

W Programie ochrony powietrza, na podstawie modelowania i analizy wartości odczytanych na stacjach pomiarowych w strefie, wyznaczono obszary, w których występują przekroczenia pyłu zawieszonego PM10 oraz benzo(a)pirenu.

Obliczenia wskazują, iż stężenia średnie dobowe pyłu zawieszonego PM10 pochodzące z łącznej emisji wszystkich typów osiągają wartości od 25,3 do 128,3 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ i wskazują na występowanie przekroczeń poziomu dopuszczalnego (maksymalnie do 257%). Stężenia ponadnormatywne występują w centralnej i południowej części Poznania oraz na obszarach intensywnej zabudowy jednorodzinnej w dzielnicy Jeżyce. Ponadto wyniki z modelowania wskazują, że przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu występują na całym obszarze strefy. Najwyższe stężenia B(a)P występują w rejonie dzielnicy Grunwald, gdzie osiągają 5,8 ng/m^3 przekraczając poziom docelowy o 480%.

Program wskazuje również działania, których wdrożenie spowoduje obniżenie poziomu zanieczyszczeń pyłowych, m.in.: obniżenie emisji z ogrzewania indywidualnego poprzez podłączenie do sieci ciepłowniczej lub wymianę na ogrzewanie nisko- bądź bezemisyjne (np. elektryczne, gazowe, olejowe) w zabudowie wielo-, jak i jednorodzinnej.

W wyniku realizacji działań określonych w Programie, założono konieczność redukcji emisji powierzchniowej pyłu zawieszonego PM10 w strefie aglomeracja poznańska do 2025 roku o ok. 756 Mg (40%), dzięki czemu będzie można uzyskać oczekiwany efekt ekologiczny. Działania naprawcze będą niewystarczające w odniesieniu do likwidacji przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu – stężenia tej substancji obniżą się, chociaż nadal będą przekraczać poziom docelowy.

Jak wynika z art. 74 ust. 1 i 2 Konstytucji RP – obowiązkiem władz publicznych jest ochrona środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego współczesnemu i przyszłym pokoleniom.

Pojęcie bezpieczeństwa ekologicznego oznacza uzyskanie takiego stanu środowiska, który pozwala na bezpieczne przebywanie w tym środowisku i umożliwia korzystanie z tego środowiska w sposób zapewniający rozwój człowieka. Ochrona środowiska jest jednym z elementów bezpieczeństwa ekologicznego, ale zadania władz publicznych są szersze – obejmują również działania poprawiające aktualny stan środowiska i programujące jego dalszy rozwój (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6 czerwca 2006 r. sygn. K. 23/2005).

Obowiązki dotyczące szeroko rozumianej sfery ochrony środowiska pozostają w funkcjonalnym związku z ochroną zdrowia i profilaktyką zdrowotną, o których mowa w art. 68 ust. 4 Konstytucji RP, który obliguje władze publiczne do zwalczania chorób epidemicznych i zapobiegania negatywnym dla zdrowia skutkom degradacji środowiska. Obowiązki nałożone na władze publiczne w przywołanych przepisach Konstytucji RP wymagają podjęcia działań, także o charakterze prawodawczym, które wiążą się z możliwością ingerencji w sferę praw i wolności jednostki. Władze publiczne bowiem nie są w stanie prawidłowo i skutecznie wykonywać swoich obowiązków, nie ingerując w tę sferę.

Instrumentem wkomponowanym w przepisy ochrony środowiska, celem stworzenia lepszych możliwości poprawy jakości powietrza na szczeblu wojewódzkim i lokalnym, jest tzw. „uchwała antysmogowa”. Zgodnie z art. 96 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska sejmik województwa może, w drodze uchwały, w celu zapobieżenia negatywnemu oddziaływaniu na zdrowie ludzi lub na środowisko, wprowadzić ograniczenia lub zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

Zarząd Województwa Wielkopolskiego, celem zdiagnozowania sytuacji na terenie miasta Poznania, w grudniu 2016 r. przekazał Prezydentowi Miasta Poznania ankietę dotyczącą określenia potrzeby podjęcia przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego „uchwały antysmogowej”. Powyższe miało na celu określenie faktycznej i uzasadnionej potrzeby wsparcia Samorządu Miasta Poznania w walce o czyste powietrze, stosownie do skali i zróżnicowania problemów występujących na obszarze miasta. Prezydent Miasta Poznania wyraził potrzebę wprowadzenia „uchwały antysmogowej”. Ponadto wskazano, że ograniczenia lub zakazy wynikające z uchwały powinny dotyczyć wszystkich użytkowników instalacji, w których następuje spalanie paliw. W uchwale należy określić rodzaje paliw, które miały być zakazane do stosowania.

Z uwagi na złożony charakter omawianego zagadnienia uznano, że winno ono zostać poddane analizie w ramach interdyscyplinarnego Zespołu do sprawy wprowadzenia ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Zespół ten został powołany mocą uchwały Nr 3687/2017 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 19 maja 2017 r. Członkami Zespołu zostali przedstawiciele samorządu terytorialnego różnych szczebli, instytucji ochrony środowiska oraz organizacji społecznych, a także osoby reprezentujące środowiska naukowe.

Mając na względzie posiadaną wiedzę oraz doświadczenie Członków Zespołu, w trakcie posiedzeń Zespołu wypracowany został optymalny projekt niniejszej uchwały. Zespół rekomendował podjęcie trzech uchwał Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, dla obszaru:

- 1) województwa wielkopolskiego (z zastrzeżeniem pkt 2 i 3);
- 2) Gminy Miejskiej Poznań;
- 3) Gminy Miejskiej Kalisz.

Powyższe jest zgodne z podziałem województwa wielkopolskiego na strefy, w których dokonuje się oceny jakości powietrza, zgodnie z przepisami art. 87 ustawy Prawo ochrony środowiska.

Wypełniając obowiązek wynikający z ustawy dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbiningowej w procesie stanowienie prawa (Dz. U. z 2017 r., poz. 248) oraz zarządzenia Nr 40/2016 Marszałka Województwa Wielkopolskiego z dnia 22 lipca 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z podmiotami wykonującymi zawodową działalność lobbiningową oraz z podmiotami wykonującymi bez wpisu do rejestru czynności z zakresu zawodowej działalności lobbiningowej, poinformowano o przystąpieniu do prac nad projektem uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wprowadzenia, na obszarze Gminy Miejskiej Poznań, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

Zawiadomienie o możliwości zgłoszenia zainteresowania pracami nad projektem ww. uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego, zamieszczono w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu, w dniach..... 2017 r. W oznaczonym terminie.....

Zgodnie z art. 96 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska – projekt uchwały sejmiku województwa w sprawie wprowadzenia ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw – opracowuje zarząd województwa i przedstawia go do zaopiniowania właściwym miejscowo wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast i starostom.

Organy współdziałające są obowiązane do wydania opinii w terminie miesiąca od dnia otrzymania projektu uchwały (art. 96 ust. 3 ww. ustawy), przy czym niewydanie opinii w tym terminie oznacza akceptację projektu uchwały (art. 96 ust. 4 ustawy).

Stosownie do ww. postanowień Zarząd Województwa Wielkopolskiego przekazał projekt niniejszej uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego Prezydentowi Miasta Poznania sprawującemu jednocześnie funkcję starosty, celem zaopiniowania.

W ustawowym terminie.....

Uwzględniając dyspozycję art. 96 ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska, w toku prac legislacyjnych Zarząd Województwa Wielkopolskiego zapewnił możliwość udziału społeczeństwa w opracowaniu uchwały, na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r., poz. 1405).

Na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 1-5 cytowanej ustawy podano do publicznej wiadomości informację o:

- 1) przystąpieniu do opracowywania projektu Programu i o jego przedmiocie;
- 2) możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu;
- 3) możliwości składania uwag i wniosków;
- 4) sposobie i miejscu składania uwag i wniosków, wskazując jednocześnie co najmniej 21-dniowy termin ich składania;
- 5) organie właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków.

Ogłoszenie o przystąpieniu do procedury zapewnienia udziału społeczeństwa oraz o terminie spotkania informacyjnego dotyczącego projektu uchwały zostało zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu.

Ponadto, na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu, w terminie....., została zamieszczona informacja o przystąpieniu do procedury zapewnienia udziału społeczeństwa w opracowaniu projektu uchwały. Natomiast spotkanie informacyjne odbyło się w Poznaniu, w dniu.....

Przeprowadzono również konsultacje na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r., poz. 1817 z późn. zm.).

Wypełniając obowiązek wynikający z uchwały Nr XLIX/751/10 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania projektów aktów prawa miejscowego z wojewódzką radą działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami działającymi w sferze działalności pożytku publicznego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji, Zarząd Województwa Wielkopolskiego – uchwałą Nr/2017 z dnia..... 2017 r. – określił tryb oraz termin przeprowadzenia konsultacji projektu uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wprowadzenia, na obszarze Gminy Miejskiej Poznań, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

Zgodnie z postanowieniami cytowanej uchwały Zarządu Województwa Wielkopolskiego, w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu, w dniach..... 2017 r., zamieszczono zawiadomienie o przystąpieniu do konsultacji oraz o możliwości składania uwag i wniosków do projektu uchwały, którego tekst stanowił załącznik do zawiadomienia.

W oznaczonym terminie.....

W ramach wszystkich konsultacji projektu uchwały stanowiska przedstawiły.....

Stosownie do art. 96 ust. 6 ustawy Prawo ochrony środowiska, uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego określa (elementy obligatoryjne):

- 1) granice obszaru, na którym wprowadza się ograniczenia lub zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw;
- 2) rodzaje podmiotów lub instalacji, dla których wprowadza się ww. ograniczenia i zakazy;
- 3) rodzaje oraz jakość paliw, których stosowanie jest zakazane oraz parametry techniczne i rozwiązania techniczne instalacji, w których następuje spalanie paliw dopuszczonych do stosowania.

Spośród elementów fakultatywnych, enumeratywnie wymienionych w art. 96 ust. 7 ustawy Prawo ochrony środowiska, uchwała określa otwarty katalog obowiązków podmiotów objętych uchwałą w zakresie niezbędnym do kontroli realizacji jej postanowień.

Zadania kontrolne w zakresie przestrzegania przepisów wprowadzonych niniejszą uchwałą będą prowadzić w szczególności: straże gminne, wójtowie, burmistrzowie lub prezydenci miast, inspektorzy nadzoru budowlanego oraz Policja – na podstawie przepisów odrębnych. W kontekście powyższego wymaga podkreślenia, iż z mocy art. 96 ust. 8 ww. ustawy, uchwała nie ma zastosowania do instalacji, dla których wymagane jest uzyskanie pozwolenia zintegrowanego albo pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, albo dokonanie zgłoszenia.

Uchwała nie zawiera szczególnych okresów obowiązywania ograniczeń lub zakazów w ciągu roku. Intencją organu stanowiącego jest, aby ograniczenia obowiązywały przez cały rok. Związane jest to z koniecznością zmniejszenia całorocznej emisji zanieczyszczeń.

Poza wymaganiami określonym w przepisach prawa materialnego, uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego uwzględnia również zasady poprawnej legislacji.

Kierując się regułami wypracowanymi w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego (*m.in. w wyroku Trybunału z dnia 26 kwietnia 1995 r. sygn. K11/94*), w procesie tworzenia uchwały pod rozważę poddano następujące kwestie:

- 1) czy projektowane regulacje będą w stanie doprowadzić do celu wskazanego w art. 96 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska, tj. do zapobieżenia negatywnemu oddziaływaniu na zdrowie ludzi lub na środowisko;
- 2) czy podjęcie uchwały jest niezbędne dla ochrony interesu publicznego, z którym jest powiązana;
- 3) czy efekty projektowanych regulacji pozostają w proporcji do ciężarów nakładanych przez nią na obywatela.

Rozważono także istniejącą kolizję – z jednej strony interesu użytkowników instalacji, których eksploatacja powoduje emisję oraz przedsiębiorców zajmujących się sprzedażą tychże instalacji, a z drugiej strony – interesu społeczności lokalnych, w szczególności najbardziej narażonych na ryzyko zdrowotne powodowane ponadnormatywnym zanieczyszczeniem powietrza.

Podjmując niniejszą uchwałę Sejmik Województwa Wielkopolskiego miał na uwadze zasadę proporcjonalności oraz zasadę równości, określone w art. 31 i art. 32 Konstytucji RP. Zgodnie z zasadą proporcjonalności ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw.

Natomiast zasada równości stanowi, że wszyscy są wobec prawa równi i mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne.

Wymaga podkreślenia, iż z art. 96 ustawy Prawo ochrony środowiska wynika wprost dopuszczalność różnicowania aktem prawa miejscowego sytuacji prawnej obywateli, w szczególności, gdy potrzebne jest zapewnienie ochrony środowiska, która jest obowiązkiem władz publicznych.

Zakres związania uchwałą nie godzi w wykonywanie prawa własności lub innych praw rzeczowych, gdyż bezpośrednio nie określa ani nie ogranicza owych praw, lecz w sposób pośredni oddziałuje na ich przyszłe wykonywanie.

W procesie legislacyjnym dochowano należytej staranności, by uchwała nie zawierała przepisów budzących wątpliwości interpretacyjne przy stosowaniu wykładni literalnej. Okoliczność ta ma szczególnie istotne znaczenie z punktu widzenia wskazania adresatów uchwały oraz ich obowiązków. Obywatel nie może być bowiem narażony na negatywne konsekwencje, jeżeli na podstawie treści aktu normatywnego nie sposób jednoznacznie wskazać, czy w danych okolicznościach był on zobligowany do określonego zachowania się. W tym zakresie należy zwrócić uwagę na przepis karny art. 334 ustawy Prawo ochrony środowiska, który przewiduje karę grzywny za nieprzestrzeganie ograniczeń, nakazów lub zakazów określonych w uchwale.

Mając na uwadze przedmiot regulacji, w szczególności fakt, iż dostosowanie już eksploatowanych instalacji do wymagań wynikających z niniejszej uchwały, będzie stanowić istotne obciążenie ekonomiczne, przewidziano stosowne okresy *vacatio legis* dla norm określających parametry techniczne i rozwiązania techniczne dotyczące instalacji, w których następuje spalanie paliw dopuszczonych do stosowania.

Wobec powyższego, przyjęcie przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego niniejszej uchwały jest uzasadnione.